

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34

Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

Cod fiscal: 10464660

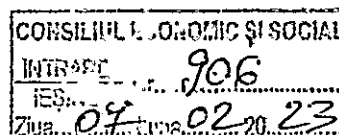
E-mail: ces@ces.ro

www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)

Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

AVIZ

**referitor la proiectul de Lege privind
statutul grefierilor și al altor categorii de personal care ocupă funcții de
specialitate în cadrul instanțelor judecătorești, al parchetelor de pe lângă
acestea și al Institutului Național de Expertize Criminalistice**

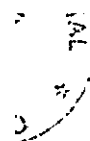
În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *proiectului de Lege privind statutul grefierilor și al altor categorii de personal care ocupă funcții de specialitate în cadrul instanțelor judecătorești, al parchetelor de pe lângă acestea și al Institutului Național de Expertize Criminalistice.*

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 7.02.2023, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **FAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu **propunerile de modificare** prevăzute în anexă.

Președinte,

Bogdan SIMION

Propuneri de modificare aferente

proiectului de Lege privind statutul grefierilor și al altor categorii de personal care ocupă funcții de specialitate în cadrul instanțelor judecătorești, al parchetelor de pe lângă acestea și al Institutului Național de Expertize Criminalistice

Nr.crt	Text inițial	Text propus	Motivare
1.	Art. 174 - (1) Personalul prevăzut la art. 2 alin. (1), în activitate sau pensionar, precum și soțul sau soția beneficiază în mod gratuit de asistență medicală, respectiv servicii medicale, medicamente și dispozitive medicale, în condițiile contractului-cadru, suportate din Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate și din bugetul ordonatorului principal de credite, în condițiile plății contribuției de asigurări sociale de sănătate.	Art. 174 - (1) Personalul prevăzut la art. 2 alin. (1), în activitate sau pensionar, precum și soțul/soția beneficiază în mod gratuit de asistență medicală și psihologică, medicamente, ochelari de vedere, proteze și dispozitive medicale destinate recuperării unor deficiențe organice sau funcționale, suportate din Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate, în condițiile contractului-cadru și din bugetul ordonatorului principal de credite, în condițiile plății contribuției de asigurări sociale de sănătate.	Analizând Hotărârea Guvernului nr. 1.028/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate în muncă referitoare la utilizarea echipamentelor cu ecran de vizualizare, se pot observa următoarele: - Art. 5 „Angajatorii au obligația de a face o analiza a posturilor de lucru pentru a evalua condițiile de securitate și sănătate oferite lucrătorilor, în special în ceea ce privește eventualele riscuri pentru vedere, probleme fizice și solicitare mentală.” - Art. 12 „Lucrătorii trebuie sa beneficieze de un examen corespunzător al ochilor și al vederii, efectuat de o persoana care are competenta necesară: [---] lit. c) ori de câte ori apar tulburări de vedere care pot fi cauzate de activitatea la ecranul de vizualizare.” - Art. 16 „Protecția ochilor și a vederii lucrătorilor poate fi asigurata din punctul de vedere al costurilor în cadrul sistemului național de sănătate, în conformitate cu legislația în vigoare.” - Art. 14 „Dacă rezultatele examenului prevăzut la art. 12 sau ale examenului la care

		face referire art. 13 arata ca este necesar și dacă nu se pot utiliza dispozitive normale de corecție, lucrătorilor trebuie să li se furnizeze dispozitive de corecție speciale, care să corespundă activității respective." - Art. 15 „Măsurile luate potrivit art. 12-14 nu trebuie să implice în nici un caz costuri financiare pentru lucrători." - „Prezenta hotărâre transpune Directiva 1990/270/CEE privind cerințele minime de securitate și sănătate în muncă referitoare la utilizarea echipamentelor cu ecran de vizualizare, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L 156/1990." Observând și Ordinul ministrului justiției nr. 875/2015 pentru stabilirea plafonului valoric în vederea decontării lentilelor necesare corecției vizuale pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, se impune adoptarea cadrului legislativ care să prevadă că grefierii și alte categorii de personal care ocupă funcții de specialitate în cadrul instanțelor judecătorești, al parchetelor de pe lângă acestea și al Institutului Național de Expertize Criminalistice, să beneficieze, la recomandarea medicului oftalmolog, de ochelari de vedere, a căror contravaloare se decontează din bugetul angajatorului, în limita unui plafon valoric. Categoria profesională a grefierilor și a altor categorii de personal care ocupă funcții de specialitate în cadrul instanțelor judecătorești, al parchetelor de pe lângă acestea și al Institutului Național de Expertize Criminalistice își desfășoară nemijlocit activitatea zilnică mai bine de 8 ore în fața calculatorului. Poate fi considerată discriminatorie Hotărârea
--	--	--

			Guvernului nr. 762/2010, care a interzis decontul ochelarilor de vedere pentru personalul din justiție, fără să se țină cont tocmai de normele de securitate și sănătate în muncă, reglementate în baza Directivei 1990/270/CEE prin Hotărârea Guvernului nr. 1.028/2006. Este oportună această reglementare, ținând cont că Ministrul Justiției a propus-o, și, ulterior, a fost adoptată aceeași reglementare pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, categorie profesională care face parte tot din Ministerul Justiției. Pentru această categorie de personal, ochelarii de vedere sunt accesorii indispensabile, iar numărul angajaților din instanțele judecătorești, al parchetelor de pe lângă acestea și al Institutului Național de Expertize Criminalistice care au nevoie de aceste dispozitive de corecție a crescut foarte mult în ultimii ani, și este în continuă creștere. Chiar dacă ochelarii de vedere au fost concepuți pentru a corecta defectele vederii, totuși aceștia pot îndeplini și alte funcții, precum protecția eficientă a ochilor. O altă afecțiune întâlnită la aceste categorii de personal este prezbiția cauzată de pierderea elasticității cristalinului, cauzând diminuarea treptată a puterii de acomodare a ochiului, antrenând o stânjenire a vederii de aproape. Ochelarii de vedere au capacitatea de a îmbunătăți semnificativ viața personalului ce deservește instanțele judecătorești și parchetele de pe lângă acestea și Institutul Național de Expertize Criminalistice, atât din punct de vedere al experiențelor vizuale, cât și din punct de vedere al reducerii unor probleme precum migrenele, afecțiuni des întâlnite în rândul
--	--	--	--

			acestor categorii de personal. Reglementarea legislativă ține cont de toate teoriile de specialitate care stau la baza viciilor de refracție, vicii care reprezintă una dintre cele mai frecvente patologii întâlnite în practica curentă oftalmologică. De asemenea, trebuie observate și studiile care au fost deja avute în vedere de către Ministerul Justiției la întocmirea referatului de aprobare de la data de 9 octombrie 2014, care a fost publicată, în Monitorul Oficial, Hotărârea Guvernului nr. 846/2014 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1996/2004 privind condițiile de acordare în mod gratuit a asistenței medicale și psihologice, a medicamentelor și a protezelor pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare. În cauza C-392/21, CJUE a decis la data de 22 decembrie 2022 că ochelarii de vedere destinați celor care lucrează cu un monitor trebuie furnizați lucrătorilor de către angajator sau acesta să ramburseze cheltuielile aferente, însă nu prin plata unui spor general acordat lucrătorului la salariu. Curtea de la Luxembourg a stabilit că articolul 9 din Directiva 90/270/CEE are ca obiectiv protejarea ochilor și a vederii lucrătorilor, în special dreptul acestora de a primi aparate de corecție speciale, specifice lucrului în cauză, dacă rezultatul testului prevăzut la alineatul (1) al acestui articol 9 sau cel al examenului prevăzut la alineatul (2) al articolului 9 menționat fac necesare aparatele respective. Ca urmare, Curtea a decis: - prin „aparate de corecție” se înțelege nu doar ochelarii, ci și alte tipuri de aparate susceptibile să corecteze sau să prevină
--	--	--	---

			dificultățile vizuale; - dificultățile vizuale care conduc la dreptul unui angajat de a beneficia de un aparat de corecție special nu trebuie să fi fost cauzate în mod necesar de lucrul la monitor; - ochelarii nu trebuie să fie utilizați exclusiv la locul de muncă sau în exercitarea unor sarcini profesionale; - în legea națională se poate prevedea că lucrătorul poate alege fie să obțină direct de la angajatorul său un aparat de corecție special, fie să suporte el costul și să obțină apoi rambursarea de la angajator; - un spor general la salariu, plătit în mod permanent pentru condiții grele de muncă, nu acoperă cheltuielile suportate de lucrătorul în cauză pentru o asemenea achiziție. Trebuie reamintit că, în România, normele de securitate și sănătate în muncă sunt prevăzute în Legea nr. 319/2006 și Hotărârea Guvernului nr. 1028/2006. Potrivit art. 288 din Tratatul de funcționare a UE, directivele sunt obligatorii pentru fiecare stat membru destinat cu privire la rezultatul care trebuie atins, lăsând autorităților naționale competența în ceea ce privește forma și mijloacele.
2.	Art. 179 - (1) Personalul prevăzut la art. 2 alin. (1) lit. a), b) și c), precum și personalul prevăzut la art. 3, cu o vechime de cel puțin 25 de ani în specialitate, pot beneficia, la împlinirea vârstei de 60 ani, de pensie de serviciu, în cuantum de 65% din baza de calcul reprezentată de media salariilor de bază brute lunare realizate, inclusiv sporurile cu caracter permanent, corespunzătoare ultimelor 12 luni de activitate anterioare lunii în care se	Art. 179 - (1) Personalul prevăzut la art. 2 alin. (1) lit. a), b) și c), precum și personalul prevăzut la art. 3, cu o vechime de cel puțin 25 de ani în specialitate, din care cel puțin 15 ani în funcție, beneficiază de pensie de serviciu, la împlinirea vârstei de 60 ani, în cuantum de 80% din baza de calcul reprezentată de salariul de bază brut lunar și sporurile avute în ultima lună de activitate anterioare lunii în care se depune cererea de pensionare.	Grefierii beneficiază de dreptul de pensie de serviciu, și nu pensie specială, fiind vorba practic de o pensie ocupațională, după cum este denumită în Uniunea Europeană, ca recompensă a zecilor de ani în care și-au desfășurat activitatea în slujba justiției, într-un regim strict de interdicții și incompatibilități pe care alte categorii profesionale nu îl au, similar cu al magistraților. Dreptul la pensie de serviciu al grefierilor a fost reglementat prin lege, care impune îndeplinirea cumulativă a două condiții pentru a beneficia de

depune cererea de pensionare. (2) Pensia se acordă la cerere, începând cu luna următoare celei în care a fost înregistrată cererea la casa teritorială de pensii din raza de domiciliu sau de reședință a solicitantului sau, după caz, la casa de pensii sectorială competentă. (3) Odată cu stabilirea cuantumului pensiei de serviciu se stabilește și pensia pentru limită de vârstă din sistemul public, potrivit legislației în vigoare privind sistemul de pensii publice. (4) În cazul în care cuantumul pensiei de serviciu calculat conform prezentei legi este mai mic decât cel al pensiei din sistemul de pensii publice se acordă cuantumul cel mai avantajos. (5) Persoanele care au o vechime de cel puțin 25 de ani numai în funcțiile prevăzute la art. 2 alin. (1) lit. a), b) și c) și art. 3 se pot pensiona la împlinirea vârstei de 60 de ani și pot beneficia de pensie de serviciu, chiar dacă la data pensionării au avut o altă ocupație. În acest caz, pensia de serviciu este egală cu 65% din baza de	(2) De pensia de serviciu prevăzută la alin. (1) beneficiază, la împlinirea vârstei de 60 de ani, și personalul prevăzut la art. 2 alin. (1) lit. a), b) și c), precum și personalul prevăzut la art. 3, cu o vechime în specialitate între 20 și 25 de ani, din care 15 ani în funcțiile prevăzute la art. 2 alin. (1) lit. a), b) și c) și art. 3, în acest caz cuantumul pensiei fiind micșorat cu 1% din baza de calcul prevăzută la alin. (1) pentru fiecare an care lipsește din vechimea în specialitate integrală. (3) Pentru fiecare an care depășește vechimea în specialitate prevăzută la alin. (1), la cuantumul pensiei se adaugă 1% din baza de calcul prevăzută la alin. (1), fără a o putea depăși. (4) Personalul prevăzut la alin. (1), cu o vechime în specialitate de cel puțin 25 de ani, se poate pensiona, cu reducerea vârstei de pensionare prevăzute de prezenta lege cu până la 5 ani, caz în care, cuantumul pensiei este micșorat cu 1% din baza de calcul prevăzută la alin. (1), pentru fiecare an care lipsește din vârsta integrală de 60 de ani. (5) Pensia se acordă la cerere, începând cu luna următoare celei în care a fost înregistrată cererea la casa teritorială de pensii din raza de domiciliu sau de reședință a solicitantului sau, după caz, la casa de pensii sectorială competentă.	acest drept, respectiv o vechime de cel puțin 25 de ani în specialitate și împlinirea vârstei de 60 de ani, cerințe care nu sunt impuse niciunei alte categorii de personal care beneficiază de pensie de serviciu. A se vedea astfel prevederile art. 68 ind. 5 alin. (1) din Legea nr. 567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate și conex din instanțele judecătorești și parchetele de pe lângă acestea potrivit cărora "Personalul auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea (...) cu o vechime de cel puțin 25 de ani în specialitate, pot beneficia, la împlinirea vârstei de 60 de ani, de pensie de serviciu, (...)". Rațiunea acordării acestui drept este necesară, justificată și legală, pensia de serviciu pentru grefieri a fost acordată ca o compensare pentru restrângerea unor drepturi și libertăți și instituirea unor interdicții și incompatibilități prin statutul special care reglementează această categorie de personal, direct proporțional cu activitățile specifice funcției – personalul auxiliar de specialitate participă efectiv la înfăptuirea actului de justiție alături de magistrați. Potrivit art. 2 alin. (1) din Legea nr. 567/2004 "În înfăptuirea actului de justiție, munca personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești constituie un sprijin pentru judecători și procurori, competența acestei categorii de personal și îndeplinirea corectă a sarcinilor care îi revin jucând un rol important în buna desfășurarea a întregii activități a instanțelor judecătorești și a parchetelor de pe lângă acestea". Curtea Constituțională a României a statuat deja că „pensiile de serviciu se bucură de un regim juridic diferit în raport de pensiile speciale
--	--	---

calcul stabilită prin raportare la personalul prevăzut la art. 2 alin. (1) lit. a), b) și c) și art.3 în activitate, în condiții identice de funcție, vechime, grad sau treaptă, nivel al instanței, parchetului sau INEC și condiții de muncă. (6) De prevederile alin. (5) pot beneficia numai persoanele care au fost eliberate din funcție din motive neimputabile acestora. (7) Soțul supraviețuitor, copiii minori, precum și copiii majori până la terminarea studiilor, dar nu mai mult de 26 de ani, ai personalului prevăzut la art. 2 alin. alin. (1) lit. a), b) și c) și ai personalului prevăzut la art. 3, beneficiază de pensie de urmaș în condițiile prevăzute de legislația privind sistemul de pensii publice, calculată din pensia de serviciu aflată în plată sau la care ar fi avut dreptul susținătorul la data decesului, actualizată, după caz. (8) Prevederile referitoare la pensia de serviciu și de urmaș se aplică și persoanelor care beneficiază de pensie de serviciu în temeiul hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile sau, după caz, al hotărârilor judecătorești definitive.	(6) Odată cu stabilirea cuantumului pensiei de serviciu se stabilește și pensia pentru limită de vârstă din sistemul public, potrivit legislației în vigoare privind sistemul de pensii publice. (7) În cazul în care cuantumul pensiei de serviciu calculat conform prezentei legi este mai mic decât cel al pensiei din sistemul de pensii publice se acordă cuantumul cel mai avantajos. (8) Persoanele care au o vechime de cel puțin 25 de ani numai în funcțiile prevăzute la art. 2 alin. (1) lit. a), b) și c) și art. 3 se pot pensiona la împlinirea vârstei de 60 de ani și pot beneficia de pensie de serviciu, chiar dacă la data pensionării au avut o altă ocupație. În acest caz, pensia de serviciu este egală cu 80% din baza de calcul stabilită prin raportare la personalul prevăzut la art. 2 alin. (1) lit. a), b) și c) și art.3 în activitate, în condiții identice de funcție, vechime,	acordate în regimul public de pensii”, tocmai din cauza interdicțiilor și incompatibilităților impuse de lege magistraților, care sunt identice și pentru personalul auxiliar de specialitate din instanțe și parchete. Or, modificarea acestui drept poate avea consecințe negative asupra tuturor cetățenilor care ajung să fie justițiabili, calitatea actului de justiție poate avea de suferit, întrucât o atare modificare legislativă este de natură să afecteze siguranța activității desfășurate în sistemul de justiție prin atingerea adusă garanțiilor sociale recunoscute personalului din justiție, fără de care activitatea “autorității judecătorești” nu poate fi organizată și desfășurată. Speranța de viață sănătoasă în România este sub 60 de ani conform EUROSTAT, iar, din datele statistice furnizate de către Casa Națională de Pensii Publice, rezultă că vârsta medie de pensionare a grefierilor este de 60 de ani și 9 luni. Din evidențele Casei Naționale de Pensii Publice, numărul fizic de pensionari din categoria personalului auxiliar de specialitate din cadrul instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, beneficiari ai Legii nr. 567/2004, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 130/2015, este de 1724 de grefieri la finele anului 2021. Așa cum se poate observa, este o scădere de la an la an a numărului de grefieri beneficiari ai pensiei de serviciu, respectiv o scădere cu 59 de persoane în anul 2021 față de anul 2020 și cu 76 de persoane față de anul 2019. În cazul grefierilor, potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2017 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu, cuantumului net
--	--	---

	(9) Pensile de serviciu ale personalului prevăzut la art. 2 alin. (1) lit. a), b) și c) și ale personalului prevăzut la art. 3 se actualizează, din oficiu, în fiecare an, cu rata medie anuală a inflației, indicator definitiv, cunoscut la data de 1 ianuarie a fiecărui an în care se face actualizarea și comunicat de Institutul Național de Statistică. Dacă în urma actualizării rezultă o pensie de serviciu mai mică, personalul își poate păstra pensia aflată în plată.	grad sau treaptă, nivel al instanței, parchetului sau INEC și condiții de muncă. (9) De prevederile alin. (8) pot beneficia numai persoanele care au fost eliberate din funcție din motive neimputabile acestora. (10) Soțul supraviețuitor, copiii minori, precum și copiii majori până la terminarea studiilor, dar nu mai mult de 26 de ani, ai personalului prevăzut la art. 2 alin. alin. (1) lit. a), b) și c) și ai personalului prevăzut la art. 3, beneficiază de pensie de urmaș în condițiile prevăzute de legislația privind sistemul de pensii publice, calculată din pensia de serviciu aflată în plată sau la care ar fi avut dreptul susținătorul la data decesului, actualizată, după caz. (11) În cazul în care, la data decesului, personalul prevăzut la art. 2 alin. (1) lit. a), b) și c) și personalul prevăzut la art. 3, nu îndeplinesc condițiile de acordare a pensiei de serviciu, copiii minori, precum și copiii majori până la terminarea studiilor, dar nu mai mult de 26 de ani au	al pensiei de serviciu nu poate fi mai mare decât media venitului net corespunzător venitului brut care a constituit baza de calcul al pensiei de serviciu, respectiv al indemnizației pentru limită de vârstă. Prin urmare, pensiile de serviciu ale grefierilor sunt deja plafonate la ultimul salariu net în plată și nu sunt calculate în cuantum de 80% din baza de calcul reprezentată de media salariilor de bază brute lunare realizate. În condițiile în care Produsul Intern Brut al României în anul 2021 a fost de 240 miliarde euro, cuantumul total al pensiilor de serviciu plătite grefierilor din bugetul de stat reprezintă doar 0,0046 din Produsul Intern Brut României. În acest context normativ, este evident că o nouă diminuare a pensiei de serviciu ar contraveni flagrant principiului predictibilității cadrului normativ și privează categoria noastră profesională de o minimă stabilitate financiară pe termen scurt și mediu, atât în viața activă, cât și după pensionare.
--	--	---	--

		dreptul la o pensie de urmașă în cuantum de 75% din salariul de bază brut lunar avut de susținătorul decedat în ultima lună de activitate, în condițiile prevăzute de Legea nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare. (12) Prevederile referitoare la pensia de serviciu și de urmaș se aplică și persoanelor care beneficiază de pensie de serviciu în temeiul hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile sau, după caz, al hotărârilor judecătorești definitive. (13) Pensiile de serviciu ale personalului prevăzut la art. 2 alin. (1) lit. a), b) și c) și ale personalului prevăzut la art. 3, precum și pensiile de urmaș prevăzute la alin. (10) și (11) se actualizează ori de câte ori se majorează salariul de bază brut lunar al personalului din activitate, în condiții identice de funcție, vechime și grad al instanței sau parchetului, cu luarea în considerare, în procent, a sporurilor intrate în baza de calcul la acordarea pensiei de serviciu, precum și a sporului de vechime. Dacă în urma actualizării rezultă o pensie de serviciu mai mică, personalul își poate păstra pensia aflată în plată.	
--	--	---	--